

TARTALMI KIVONAT

Rafael Szabina

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus
Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

**Helyzetkép ismertetés az okos otthonok
felé vezető úton**

Konzulens:

Dr. Taralik Krisztina
egyetemi docens

Készítette:

Rafael Szabina
kereskedelem és marketing szak
kereskedelmi specializáció
levelező tagozat

Gyöngyös
2024

Mindennapjaink jelentős átalakuláson mentek keresztül az elmúlt évtizedek során. A technológia fejlődése új lehetőségeket nyitott meg számunkra, mely kezdetben az információáramlás terén volt megfigyelhető, majd fokozatosan beivódott hétköznapi tevékenységeinkbe is. Habár az okos eszközök népszerűsége évről évre növekedett, az igazi áttörést nem más, mint a COVID-19 járvány kényszeres otthon tartózkodása hozta meg, mely nagy hatással volt az emberek digitális életmódra való áttérésére, ugyanakkor jelentős befolyással a fogyasztói szokások átalakulására is, melyekben fiatal pályakezdőként személyesen is érintett vagyok: A 21. század emberei már egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek otthonukra és az otthoni lét minőségére, felértékelődött a kényelem, a gazdasági bizonytalanságokból adódó pénzügyi megtakarítások fontossága, ugyanakkor nőtt az igény az energiatakarékos és környezetbarát megoldások iránt, bolygónk környezeti kihívásaira reagálva. Ezen törekvések által jelentek meg az okos otthonok a korszerű életvitel egyik meghatározó elemeként, ami összekapcsolja a kényelmet és költséghatékonyságot a környezetvédelmi szempontokkal. Azonban képesek leszünk otthonunkban ezen új technológiában rejlő lehetőségeket a kihívásaival együtt kihasználni úgy, hogy megőrizzük a magánszféránkat, miközben időt, pénzt és energiát spórolunk meg?

Az okos otthon technológiák és fejlődésük világszerte lényeges társadalmi és gazdasági kérdéssé váltak, ezen technológia iránti tudatosság és kereslet kutatása pedig átfogó képet nyújthat elterjedésük és elfogadásuk jövőképéről, ami befolyásolja a társadalmi és gazdasági fellendülést egyaránt. Ebből adódóan a mindennapjaink elengedhetetlen részeként megjelenő digitalizáció és folyamatos innováció ösztönzött arra, hogy megvizsgáljam a magyar okos otthon piac aktuális helyzetét és jövőbeli kilátásait a lakosság szemszögéből. Kutatásom általános célja, hogy feltárjam, milyen mértékben befolyásolja az okos eszközök megléte és használata a magyar társadalom hajlandóságát otthonaik intelligens háztartássá történő kiépítésére. A tanulmány arra összpontosít, hogyan reagálnak az emberek az innováció által kínált lehetőségekre, és milyen tényezők játszanak szerepet az okos otthonok iránti vásárlói hajlandóságuk kialakulásában. Célom volt átfogó képet kapni a lakosság attitűdjéről az okos otthonokkal kapcsolatban, ebben a digitalizációval átítatott korszakban.

Először szekunder adatgyűjtést végeztem, majd az anyag és módszer fejezetben fejtettem ki saját kutatásommal kapcsolatos módszertani megközelítésemet. Kutatásomhoz egy kvantitatív, kényelmi mintavételen alapuló kérdőíves megkérdezést alkalmaztam, melyet közösségi oldalamon tettem közzé. A megkérdezés ideje 2024. február 17-től március 09-ig tartott, vagyis három héten keresztül volt elérhető Facebook profilomon, melybe azon

Magyarországon élő egyének kerülhettek be, akik legalább 18 évesek voltak, vagyis nagykorúaknak számítanak. Törekedtem arra, hogy minél több főt, minél több településről bevonjak a kutatásomba, így a kérdőívet végül 194 főnek sikerült kitöltenie. Felmérésem kérdéseit az előzetesen meghatározott célkitűzéseimnek megfelelően fogalmaztam meg, majd az összegyűjtött adatokat Excel táblázatkezelő alkalmazásával elemeztem és értelmeztem. Eredményeimet főként viszonyszámok alapján szereztem, továbbá két minőségi ismérv közötti kapcsolat feltárásához Yule által kidolgozott asszociációs indexet használtam, összefüggés- és különbségvizsgálataim során pedig khi-négyzet és kétmintás t-próbát végeztem.

Primer kutatásom eredményeit összehasonlítottam szekunder adataimmal, majd értékeltem őket. Az így kapott információk azt mutatják, hogy a digitalizáció a lakosság életében többségében elfogadott, melyhez megállapításom szerint nagymértékben hozzájárul az okos otthon eszközök széles körű használata, hiszen a két változó között összefüggés is tapasztalható. A használati gyakoriságot tekintve a válaszadók közül szinte majdnem mindenki napi szinten használja a digitális technológiákat. Az okos otthon eszközzel rendelkezők számára a szórakoztató elektronikai cikkek a leginkább közkedveltek, míg vásárlói motivációjukat tekintve a kényelem, szórakozás és biztonság fokozása dominál. A felmérésből láthatóvá vált, hogy az okos otthon, mint fogalom nem idegen a lakosok számára, melyet a megkérdezettek mintegy kétharmada a lakók igényeihez alkalmazkodó kényelemhez kötött, azonban ezen rendszerek iránti rendelkezésük tekintetében csak elenyésző számuk mondhatja magát okos otthon felhasználónak, bár ezen eredmény a feltételezésemet így is felülmúlta. Az okos otthonokban rejlő lehetőségek közül a hosszútávú költségcsökkentés, illetve továbbra is a biztonság és kényelem növelése számít a leginkább vásárlást befolyásoló tényezőknél, melyet az okos otthon felhasználók vásárlási indítékai is alátámasztanak. Ezen vizsgálatnál azonban érdekességgént megfigyelhető, hogy volt olyan, aki számára a hobbi, mint technológia iránti vonzalom jelentette az indítást, vagyis ezáltal fény derült arra, hogy az okos otthonok nemcsak az emberek lakókörnyezetének életminőség javításaként, hanem egyéni érdeklődési körhöz kapcsolódó izgalmas kihívásként is szolgálhatnak. Mindemellett az okos otthonnal nem rendelkezők gátló tényezőire is kíváncsi voltam a jelenlegi piac keresletének megértése érdekében, melynek a magas kezdeti költségek, illetve adatvédelmi aggodalmak bizonyultak. Majd utolsó két tárgyköri kérdésemnél feltártam a válaszadók ezen technológiák iránti hozzáállását: az okos otthon megoldások iránti nyitottságuk kapcsán összességében pozitív attitűddel rendelkeznek, melynél megállapítottam, hogy az aktív

korcsoportban lévő egyének (18-45 év közöttiek) mutatnak kiemelkedő technológiai érdekeltséget a tapasztalt korcsoporttal szemben (46 év felettiek). A jövőbeni vásárlói hajlandóságnál pedig arra jutottam, hogy összességében az új technológiával járó okos otthonok piacánál ugyan számíthatunk növekedésre, mely beruházásra történő készítés leginkább a fővárosi lakosok részéről érződik, a rendszerekben rejlő kihívások azonban továbbra is felül kerekednek a magyarok vásárlói hajlandóságán, így a döntő kereslet továbbra is a már elterjedt és jól ismert eszközök felé hajlanak.

Következtetéseim és javaslataim folyamán hipotéziseim beigazolódása vagy elvetése kerültek bemutatásra. Tévesen ítélt meg az okos otthonokban rejlő motivációs szempontokat és a vásárlást akadályozó tényezőket, ugyanakkor az okos otthonok általános ismertségéről és rendelkezéséről tett felvetésem első része elfogadásra került, mint hogy az okos otthon, mint fogalom nem idegen a lakosság számára, az okos otthon felhasználók arányáról tett felvetést viszont elvetettem, mivel megoszlásuk túlszárnyalta megítélésemet. Mindezzel szemben helyesnek gondoltam az elfogadott digitalizáció otthoni környezetben való megnyilvánulását, a legnépszerűbb okos eszköz kategóriákat és vásárlásuk motiváló tényezőit, illetve a jövőbeni vásárlói hajlandóságot, miszerint az okos otthonok piacánál ugyan számíthatunk növekedésre, a kereslet nagyjából az elektronikai kiskereskedelmi láncok piaci sikerének fokozását fogja szolgálni. A kapott eredmények alapján a továbbiakban konklúziót vontam a magyar okos otthon piac jelenlegi és jövőbeli helyzetéről, melyben firtatásra került a lassú, ám folyamatos növekedés indítékai, illetve javaslatokat fogalmaztam meg további kutatásokra az okos otthonok és okos városok témájában egyaránt.